

מחודדים

ת"ר ושינתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

אחינו כל בית ישראל התתונים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם וישיעם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעפוד לגאולה השתא בעגלה ובזמן קריב ונאמר אמן:

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ

הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון
327

אדם שקצץ דקל חבירו - לרב נחמן שמין אותו אגב שישים בשדה אחר, לרבא רק ממונו שהזיק שמין אגב שישים בשדה אחר אבל אדם המזיק שמין ההיזק לפי השווי.

בבא קמא דף נ"ט. יום א' פרשת שמות י"ט טבת תשפ"ד

אכלה שחת/אכלה בוסר וסמדר ופירות גמורים/מנכה מה שעתיד להכחיש/קצץ אילן חבירו/הגדיש בתוך שדה חבירו ברשות ושלא ברשות ואכלה בהמת בעל הבית

דף נ"ט - ע"א

בהמה שאכלה שחת - לרבי יוסי הגלילי וכן דעת אב"י בשיטת רבי ישמעאל (ונחלקו רבי ישמעאל ורבי עקיבא גם אם שמים במזיק או בניזק) רואים את הנותר לפי מה שתעלה כל ערוגה בימי הקציר ומשלם כשוויה בימי הקציר, לחכמים שמין השדה כמה הייתה יפה להימכר עכשיו עם שחת וכמה יפה בלי שחת.

אכלה אשכול ענבים בחניטת הגפנים כשהם לולבי גפנים ועדיין לא פרח להיות ענבים גמורים וכן חורי תאנים שמין אותו אגב שדה, אכל סמדר שהם ענבים דקים לאחר שפרחו מיד לחכמים שמין אותו אגב שדה כמה היא שוה עכשיו כשהוא סמדר, לרבי יהושע רואים אותם כאילו הם ענבים העומדות ליבצר (ואפילו נתקלקל המשווייר, וגם שמין אותו אגב שדה, ובתבואה נסתפק תוספות אם נידון כמשויר), ולא מנכה מהתשלומים מה שהיו מכחישים הענבים בגפנים אם היו עומדים שם עד הבציר, לרבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון רואים אותו כאילו הם ענבים העומדות להיבצר ומנכה מן התשלומים כפי מה שיכחישו הענבים בגפנים.

מנכה מהתשלומים כפי מה שעתיד להכחיש לשיטת רבי שמעון בן יהודה באכל סמדר וכן באונס שאינו משלם את הצער מפני שסופה להצטער תחת בעלה, וכן סובר רבי יוסי שכשמשלם דמי ולדות מנכה לו מה שהבעל היה עתיד ליתן בשכר המיילדת וכן סובר בן עזאי שמנכה דמי מזונות שהיה צריך להוסיף ולא שכר המיילדת.

אדם שקצץ אילן חבירו נחלקו אם שמין אגב קרקע, ולהלכה אם הוא אילן חשוב מאוד כגון דקל פרסאה שמין אותה בפני עצמו.

בבא קמא דף נ"ח. יום שב"ק פרשת ויחי י"ח טבת תשפ"ד

נפלה לגינה/הזיקה במי לידה/שומת ההיזק בשדה אחר/קצץ דקל חבירו

דף נ"ח - ע"א

נפלה לגינה משלמת מה שנהנית (דווקא אם אינה יכולה לרדת) לאו דווקא באכלה אלא גם בנחבטה, ואינו דומה למבריא ארי מנכסי חבירו שאינו חייב לשלם, ששם הבריא מדעתו או שלא הפסיד ממון (שכאן אינו מדעתו וגם מפסיד, וכשברור שיהיה לו הפסד חייב בכל אופן. פורע חובו נחשב מבריא ארי שמצילו מצער ולא מהפסד שהרי חייב לו או משום שהיה יכול לפייס שימחול לו. פסק רבינו גרשום עכו"ם שאנס ביתו של עכו"ם ובא ישראל אחר ולקחו ממנו לר"י שלא יחזיר לישראל בחנם, ולרש"י יחזיר בחנם. שר המחזיק בקרקעות ישראל שברחו וישראל קנה ממנו אין זה דינא דמלכותא).

נפלה לגינה באונס - היינו שהוחלקה במימי רגליה ברשות הרבים ונפלה לגינה שאונס הוא, אם דחפה חבירתה ונפלה לגינה לרבא הוא אונס לרב כהנא הוא פשיעה שהיה לו להעביר הבהמות אחת אחת ומשלמת מה שהזיקה.

נפלה לגינה בערוגה והלכה לערוגה אחרת ואכלה ממנה - לרב כהנא משלמת מה שהזיקה שדווקא אם אכלה מהערוגה שנפלה שם משלמת מה שנהנית שאנוסה היא באכילה כיון שראתה תבואה תחתיה אינה יכולה להתאפק (ואינו חייב להעלותה מאותה ערוגה), לרבי יוחנן משלמת מה שנהנית, אבל בנעל בפניה אחר כך בשמירה פחותה ושוב חזרה לאותה שדה משלמת מה שהזיקה.

ירדה הבהמה כדרכה לתוך חצר חבירו והזיקה פירות במי לידה, חייב לסובר תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב, ואיבעיא אם פטור לסובר תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור, או שפשע כיון שידע שהבהמה עומדת לפני לידה היה לו לשומרה.

דף נ"ח - ע"ב

כשמשלמת מה שהזיקה אין שמין שווי הערוגה בפני עצמה אלא שמין אותה אגב שדה אחר כמה נפחתה שווי השדה בשביל אותה ערוגה, שנאמר 'ובער בשדה אחר'.

שומת ההיזק על גב שדה אחר - לרבי יוסי בר חנינא שמין כמה שוים שישים סאה, ולפי זה כמה עולה כל בית סאה וכמה נפחת בית סאה לפי קרחת ערוגה זו, לרבי ינאי תרקב (שישים סאה) בשישים תרקבים, לחזקיה שמין ההיזק לפי שישים שיעורים כמותו.

מלאכת מחשבת ונתקיים המחשבה, אבל בנזקין גרמא בעלמא הוא ופטור (ואעפ"כ צריך להרחיק רקתא משום חיצו. משמע ששניים שהביאו עצים ואור וליבו שניהם ואין בכל אחד כדי ללכות פטור, ותימה הוא).

דף ס' - ע"ב

משנה . 'כי תצא אש ומצא קוצים ונאכל גדיש או הקמה או השדה שלם ישלם המבער את הבערה' קוצים ללמד אף על פי שהוא הפסד מועט, **'גדיש'** ללמד גם שלא שכיח אש אצלו והוי כאונס, **'שדה'** ללמד אפילו ליחכה נרו וסכסכה אבניו, **'קמה'** ללמד כמו קמה שהוא בגלוי אבל טמון פטור באש, ולרב יהודה טמון חייב, **'קמה'** לרבות כל בעלי קמה שחייב אף בבעלי חיים (ואילנות), **'או'** לרבנן לרבות בעלי קומה ולרב יהודה לחלק.

'כי תצא אש ומצא קוצים ונאכל גדיש' אין פורענות בא לעולם אלא בזמן שרשעים בעולם [קוצים] ומתחיל מן הצדיקים [ונאכל גדיש שנאכל גדיש כבר].

'ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר' כיון שניתן רשות למשחית אינו מבחין בין צדיקים לרשעים, ומתחיל מצדיקים תחילה, וטובה הוא להם שלא יראו ברעה העתידה לבוא.

לעולם יכנס ויצא אדם בכי טוב בעוד שהחמה זורחת מפני המזיקים וליסטים (לר"ת יצא בכי טוב דווקא מעיר אחרת).

דבר בעיר כנוס רגליך לביתך אפילו ביום הגם שבבית יש אימה, רבא היה סותם חלונותיו, אל ילך באמצע הדרך [ובשעת שלום אל ילך בצידי דרכים], ואל יכנס אז יחידי בבית הכנסת אם אין שם מלמד תינוקות ועשרה מתפללים.

רעב בעיר פזר רגליך למקום שאין שם רעב הגם שיש ספק נפשות במקום שתגלה שם.

כלבים בוכים מלאך המוות בא לעיר, כלבים משחקים ואין עמו נקבה אליהו הנביא בא לעיר.

כי תצא אש מעצמה ופתח בנזקי ממונו וסיים בנזקי גופו שלם ישלם המבער - אמר הקב"ה עלי לשלם אש שהציתי בציון ואני עתיד לבנותה באש, וללמד שאשו משום חציו.

בבא קמא דף ס"א . יום ג' פרשת שמות כ"א טבת תשפ"ד

ויתאוה דוד/אש שעברה /אלו מפסיקים לפאה/הדליק בתוך שלו ויצאה והזיקה/טמון באש/הדליק בשל חבירו ובתוך חבירו/נשרף עמו עבד וגדי

דף ס"א - ע"א

'ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני מים מבור בית

אליעזר זעירא נעל נעליים שחורים (כל הנעלים היו

שחורים וברצועות לבנים ושליו היו גם הרצועות שחורים) משום שהיה מתאבל על ירושלים, אנשי הריש גלותא חשבו שאינו חשוב להתאבל על ירושלים וגאווה הוא וחבשו בבית האסורים, ואמר להם שהוא גברא רבה ושאל מהם מה הדין במי שקצץ תמרים קטנים ולא ידעו ואמר להם ששמינ בששים, ושלחו ושאלו לשמואל ואמר כדבריו והיתרוהו מבית האסורים.

לרבי שמעון אכלה פירות גמורים משלם פירות גמורים, שלא שמין אגב שדה אלא בפירות הצריך לשדה, וכן פסק רב ולימד לתלמידים לפסוק כן.

כתב הבעל שטר מכר על שדה המיוחדת לכתובתה ולא חתמה האשה, וכתב לשני וחתמה **לרבי מאיר** אבדה כתובתה, **לרבי יהודה** יכולה היא שתאמר נחת רוח עשיתי לבעלי, רב עשה מעשה כרבי מאיר.

משנה . המגדיש בתוך שדה חבירו שלא ברשות ואכלה בהמת בעל הבית פטור, ואם הוזקה בהם בעל הגדיש חייב, ואם הגדיש ברשות בעל השדה **חייב ולרבי פטור**, ואם הוא שומר הגרנות שמנהגם היה לעשות כל בני הבקעה בגורן אחד וממנים שומר גם לרבי השומר חייב שכוונתו היכנס ואשמור לך.

בבא קמא דף ס' . יום ב' פרשת שמות כ"טבת תשפ"ד

שולח גחלת או שלהבת ביד חרש שוטה וקטן/ליבה ולבתה הרוח/דיני אש

דף ס' - ע"א

משנה . השולח את הבערה ביד חרש שוטה וקטן, מסר לו גחלת וליבה פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים, מסר לו **שלהבת** - **לריש לקיש** בשם חזקיה חייב בדיני אדם שמעשי המשלח גרמו האש שמזומנת להזיק, **לרבי יוחנן** פטור שאחזיתו של החרש גרם האש, ואינו חייב עד שימסור לו קוצים ועצים דקים ונר.

השולח את הבערה ביד פקח הפקח חייב.

אחד הביא את האש ואחד הביא את העצים האחרון חייב, ואם בא אחר כך אחר וליבה המלבה חייב. **ליבה ולבתה הרוח** אם יש בלביו כדי ללבותו חייב (ואין ברוח כדי ללבות בפני עצמו), אין בליביו כדי ללבותו פטור (אע"ג שגם ברוח אין כדי ללבות שלא חייב משום אש אלא ביכול להזיק מצד מעשיו) **לאביי** היינו שליבה מצד אחד ולבתה הרוח מצד אחר, **לרבא** היינו שבא רוח שאינה מצויה וליבה, **לרבי זירא** היינו שלא נפח ממש אלא בנשימה פטור, **לרב אשי** כל שליבה ולבתה הרוח פטור ואינו דומה לזורה בשבת ורוח מסייעתו שחייב שבשבת חייב משום

המדליק בתוך של חבירו, גם לחכמים חייב על טמון כיון שאין לו רשות והוא כמאבד בידים.

המדליק בשל חבירו - לרבי יהודה חייב אף בגדיש על כל מה שהיה בתוכו, **לחכמים** מדליק הבירה משלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח בביתם, ומדליק את הגדיש משלם על כלים שדרכם להטמין בגדיש.

המדליק גדיש ונשרף עמו עבד וגדי בגדי כפות לו ועבד סמוך לו חייב על הגדי, אם הגדי סמוך לו לפירוש א' ברש"י חייב שאין בו דעת לברוח, ולפירוש ב' ברש"י פטור שהיה לו לברוח, היה העבד כפות לו פטור משום שחייב מיתה על העבד ופטור גם על תשלומים שקם ליה בדרכה מיניה.

בבא קמא דף ס"ב. יום ד' פרשת שמות כ"ב טבת תשפ"ד

השאל מקום לחבירו לגדיש/דינר של זהב וטוען של כסף/גזלן וחמסן/גמל שטעון פשתן/יסוד דין כפל וארבעה וחמשה

דף ס"ב - ע"א

המשאל מקום לחבירו לגדיש והגדיש והטמין בה והבעירו בעל השדה (שהדליק בתוך שלו והלכה לחבירו), גם לרבי יהודה המחייב על הטמון אינו משלם אלא דמי גדיש שלא קיבל עליו אלא שמירת גדיש, להגדיש חיטים והגדיש שעורים או הגדיש חיטים וחיפן שעורים אינו חייב אלא דמי שעורים שאמר לא ראיתי אלא שעורים לפיכך לא נזהרתי, נתן לו רשות להגדיש שעורים והגדיש חיטים, או חיפן בחיטים אינו משלם אלא דמי שעורים שלא קיבל עליו אלא שמירת שעורים.

הנותן דינר זהב לשמור ואמר שהוא של כסף והזיק השומר משלם דינר זהב כיון שהזיקו בידים ולא דומה לשומר שפשע באש ויצא והזיק הפיקדון שאינו חייב אלא כפי מה שקיבל עליו ששם לא הזיק בידים, פשע בו משלם של כסף ששמירת כסף קיבל עליו.

לרבי יהודה שחייב על טמון באש, כמו שתקנו רבנן לנגזל להישבע כמה נגזל ממנו ויטול כך תקנו באש שישבע הניזק מה הטמין שם ויטול (לחכמים בהדליק בתוך של חבירו, בדברים שדרכם בכך).

לסובר שמסור חייב משום דין גרמי, איבעיא אם עשו תקנה שהנמסר יכול להישבע כמה ומה הפסיד.

המשליך לים ארגז שמניחים בו כסף נאמן הניזק לומר כמה כסף היה שם, ואיבעיא בהיה בו מרגליות האם דרך בני אדם להטמין שם מרגליות או לא (אפילו אם יש עדים שהיה שם מרגלית שמא לא היה לו לאסוקי אדעתיה).

הדליק את הבית לחכמים משלם כל מה שדרך להניח בבית, ונאמן הניזק בשבועה מה שהיה שם, ואם טוען שהיה שם כוס של כסף אם הוא עשיר או איש נאמן שבני אדם מפקידים אצלו נאמן בשבועה.

לחם אשר בשער' שהיה צריך לשאול שאלה מסנהדרין אשר בשער, **לרבא** אמר רב נחמן ששרפו אנשיו טמון באש ושאל אם חייבים בטמון באש כרבי יהודה או פטורים כרבנן, **לרב הונא** פלשתים היו טמונים בגדיש שעורים ועדשים של ישראל ושאל אם מותר להציל עצמו על ידי שישרוף ממון חבירו ושלחו לו שאסור (שחייב לשלם אפילו במקום פיקוח נפש) אבל מלך פורץ גדר, **לרבנן או לרבה בר מרי** שאל אם מותר לקחת גדיש שעורים של ישראל להאכיל לבהמה על מנת לשלם בגדישי עדשים של עכו"ם ושלחו לו שאסור אבל מלך פורץ גדר, וכל המוסר עצמו על דברי תורה אין אומרים אותם משמו.

משנה. אש שעברה גדר גבוה ד' אמות, או דרך רבים של ט"ז אמה [כשיטת ר"א בסמוך], או נהר או שלולית מים רחב ח' אמות **לרב** נהר ממש, אפילו אין בו מים **לשמואל** יאור קטן שיש בו מים, והדליק אפילו שדה קוצים פטור, **ורב פפא** בכותל ד' אמות היינו שהיה ד' אמות משפת הקוצים ומעלה (לר"י שאין עצי הדליקה גבוהים מן הגדר, לתוספות צריך שיהא הגדר גבוה מעצי הדליקה ד' אמות).

מה שתנן במשנה שאש שעברה גדר ודרך ונהר פטור - לרב היינו באש קולחת ועולה למעלה אבל נכפפת [לשון א' ברש"י שהרוח מטה אותה לצדדים, ללשון ב' אש נמוכה] חייב אפילו עד מאה אמה וכן תניא בברייתא שחייב אפילו עד מאה מיל, **לשמואל** המשנה מיירי בנכפפת אבל קולחת אפילו כל שהוא פטור.

אלו מפסיקים לפאה נחל ודרך היחיד של ד' אמות ודרך הרבים של ט"ז אמה ואמת המים שמשקים ממנה מפסיקים בין השדות וחייב להניח פאה מכל שדה, מקום שמי הגשמים מתקבצים שם **לרב יהודה** אמר שמואל מפסיקים **לרבי יוחנן** אין מפסיקים שנקרא אגנות של השדה.

דף ס"א - ע"ב

משנה. המדליק בתוך שלו ויצאה והזיק - לרבי אלעזר בן עזריה אם יש חצי כור לכל רוח פטור, **לרבי אליעזר** ט"ז אמה, **לרבי עקיבא** חמישים אמה, **לרבי שמעון** הכל לפי גובה הדליקה כשהאש גבוהה וגדולה קופצת למרחוק, והלכה כר"ש.

לא יעמיד תנור בתוך הבית אלא אם יש על גבו ארבע אמות ובני העיר מעכבים אותו על כך (בעל העליה מעכב אותו) ובעליה עד שיהא תחתיו מעזיבה שלשה טפחים ובכירה טפח, אם הרחיק והזיק **לת"ק** חייב **לרבי שמעון** פטור.

משנה. המדליק בתוך שלו ושרף גדיש חבירו ובו כלים - לרבי יהודה משלם כל מה שבתוכו אפילו כלים שאין דרכם להטמין שם, **לחכמים** פטור על טמון באש אפילו כלים שדרכם להטמין בגדיש מגזירת הכתוב, אלא אם הוא גדיש של חיטים רואים מקום כלים כאילו הוא מלא חיטים ובגדיש של שעורים כאילו הוא מלא שעורים.

גזלן הוא זה שלוקח בחזקה ולא משלם, **חמסן** הוא זה שלוקח בחזקה ומשלם שלא אמר הבעלים רוצה אני (אע"פ שעובר על לא תחמוד אינו פסול מדאורייתא שלא משמע לאנשי ופסול מדרבנן לאחר הכרזה), אבל אם אמר רוצה אני הוא מכירה שאגב זוזי גמר והקנה לו.

דף ס"ב - ע"ב

משנה . גץ שיצא מתחת הפטיש והזיק חייב.

גמל שהיה טעון פשתן ועבר ברשות הרבים ונכנס פשתן לחנות ודלקו בנר החנוני והדליק את הבירה בעל גמל חייב, הניח נרו מבחוץ חנוני חייב, רבי יהודה פוטר בנר חנוכה.

נר חנוכה, לרבא מצוה להניח בתוך עשרה טפחים, הניח למעלה מעשרים אמה פסול שלא רואים אותה ואין בה פרסום הגס.

הדרן עלך פרק הכונס

פרק שביעי - מרובה

משנה . מרובה מדת כפל ממידת תשלומי ארבעה וחמשה, שמדת כפל נוהג בין בדבר שיש בו רוח חיים בין אין בו רוח חיים ומדת ד' וה' נוהג רק בשור ושה.

בחיוב כפל כתוב 'על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבידה וכו' ישלם שנים לרעהו' והוא כלל פרט וכלל (למסקנא אינו כן), והפרט למעט שחייב רק בדבר המטלטל וגופו ממון להוציא קרקע (ששייך גניבה בקרקע במשיג גבול או י' גפנים טעונות מסרתי לך והוא טוען ה' ונמצא שגנבם) ועבדים שהוקשו לקרקע ושטרות שאין גופם ממון (אע"ג דאם הויק השטר אינו חייב מדאורייתא אם נמצא ביד גנב חייב להחזיר וס"ד שחייב כפל), וגם הקדש פטור מכפל שכתוב רעהו.

אין הגונב מן הגנב חייב כפל וארבעה וחמישה שנאמר 'וגונב מבית האיש' למעט אם גנב מבית הגנב. **שומר שנשבע שפיקדון גנב ונמצא בידו משלם תשלומי כפל**, טבח ומכר משלם תשלומי ד' וה'.

בבא קמא דף ס"ג . יום ה' פרשת שמות כ"ג טבת תשפ"ד

טוען טענת גנב/טענת אבד

דף ס"ג - ע"א

'על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבידה' למסקנת הש"ס אינו כלל ופרט וכלל שא"כ יש למעט עופות טמאים מחיוב כפל, אלא כל הוא ריבוי לרבות כל דבר, ופרטים שור וחמור ושה למעט קרקע עבדים ושטרות, **שלמה** למעט דבר שאין לבעלים בו סימן, **ועל כל אבידה** שהטוען טענת גנב באבידה משלם כפל (לתוספות אפילו אין בו סימן, ובא למעט אין בו מדה ומשקל או חצי רימון ואגוז).

כל אבידה שנאמר בכפל הוא ריבוי, אבל 'ונתת הכסף בכל אשר תאווה נפשך בבקר ובצאן וביין ובשכר ובכל אשר תשאלך נפשך' הוא כלל ופרט וכלל שמותר לקנות במעות מעשר שני כל פרי מפרי וגידולי קרקע, ובכל אינו ריבוי אלא כלל וכל הוא ריבוי, או שגם כל הוא כלל אבל כל הנכתב בחיוב כפל הוא ריבוי ממה שלא כתוב יחד עם כלל ופרט בפסוק כי יתן איש אל רעהו.

שומר שנשבע שנאבד הפקדון ועדים מעידים שאכלו משלם את הקרן ולא כפל שאין כפל אלא בטוען

טענת גנב, הודה על פי עצמו משלם קרן וחומש ואשם. **שומר פקדון שנשבע שנגנב הפקדון ועדים מעידים שגנבו** משלם תשלומי כפל, לא נשבע משלם קרן ולא כפל, הודה על פי עצמו משלם קרן וחומש ואשם ולא כפל שמודה בקנס פטור.

דף ס"ג - ע"ב

'כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור וגונב מבית האיש וכו' אם לא ימצא הגנב ונקרב בעל הבית אל הא' וכו' ישלם שנים לרעהו' הפסוק מדובר בטוען טענת גנב ולא ימצא כמו שאמר שנגנבה אלא שהוא עצמו גנבו ישלם שנים.

'אם ימצא הגנב' נחלקו התנאים אם מדובר בשומר הטוען טענת גנב שחייב כפל רק בטוען טענת גנב ולא בטוען טענת אבידה, [וגנב עצמו לומדים מפסוק אם המצא תמצא] או שמדובר בגנב עצמו, ושומר הטוען טענת אבד פטור מכפל נתמעט ממה שכתוב הגנב ולא כתוב גנב.

שומר הטוען טענת גניבה וטבח או מכרו משלם ד' וה', שנאמר הגנב ולא כתיב גנב, ולמ"ד שהגנב בא למעט טענת אבד לומדים ממה שהקיש טוען טענת גנב לגנב עצמו. **טוען טענת גנב אינו חייב אלא בנשבע** - שלומדים מגזירה שווה 'שליחות יד' משומרים

בבא קמא דף ס"ד . יום ו' פרשת שמות כ"ד טבת תשפ"ד

חיים שנים ישלם/מודה בקנס/בידו

דף ס"ד - ע"א

'אם המצא תמצא בידו הגניבה משור עד חמור עד שה חיים שנים ישלם' לברייתא דבי חזקיה בתחילה פירש הפסוק בדרך כלל ופרט וכלל, שגניבה וחיים הם כלל אע"ג דלא דמי כלל קמא לכלל בתרא, מסקנת הברייתא שפסוק המצא תמצא הם שני כללים אע"ג שסמוכים זה לזה, ופירוש הש"ס כיון ששני כללים כתובים יחד דורשים אותו בריבה מיעוט וריבה ולא בכלל ופרט וכלל וריבה הכל, וכתוב ג' מיעוטי למעט קרקע עבדים ושטרות.

מה שנאמר 'חיים' לדרוש שהחייבו לקרן של גניבה שיהא שלם, שאם גנב בהמה והוכחשה או הוזלה משלם כשעת הגזילה.

דף ס"ד - ע"ב

מודה בקנס פטור שנאמר 'אשר ירשיעון אלוהים', ואם באו עדים אחר כך לר"ב פטור שנאמר 'אם המצא תמצא' אם המצא בעדים תחלה תמצא הכפל בדיינים, ולמי שדורש אם המצא תמצא לגנב עצמו שחייב כפל סובר שמודה בקנס ואחר כך באו עדים חייב כפל.

מה שכתבה התורה שגנב ישלם שנים ולא לומדים בקל וחומר מטוען טענת גנב שהגיע לידו בהיתר, לומר שגנב חייב אפילו לא נשבע לשקר.

אם המצא תמצא בידו, לאו דווקא בידו אלא הוא הדין אם נמצא בגגו חצירו וקרפיפו (שלא גנבו בידו אלא הכישה במקל מוחצירו של בעה"ב לגגו חצירו וקרפיפו וקמ"ל שחצירו שהוא משום שלוחו קונה לדבר עבירה) ממה ששינה וכתב המצא תמצא ולא המצא המצא או תמצא תמצא.